

32001L0077

L 283/33

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

2001 10 27

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2001/77/EB

2001 m. rugsėjo 27 d.

dėl elektros, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, skatinimo elektros energijos vidaus rinkoje

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 175 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽³⁾,laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽⁴⁾,

kadangi:

- (1) Atsinaujinančiosios energijos šaltinių naudojimo potencialas Bendrijoje šiuo metu nėra pakankamai išnaudojamas. Atsižvelgdama į tai, kad jų naudojimas padeda aplinkos apsaugai ir tvariai plėtrai, Bendrija pripažįsta būtinybę skatinti atsinaujinančiosios energijos šaltinius kaip prioritetinę priemonę. Be to, tai taip pat gali didinti vietinį užimtumą, turėti teigiamą poveikį socialinei sanglaudai, prisidėti gerinant tiekimo patikimumą ir sudaryti sąlygas greičiau pasiekti Kioto orientacinius rodiklius. Todėl būtina užtikrinti, kad šis potencialas būtų geriau naudojamas vidaus elektros rinkos struktūroje.
- (2) Kaip buvo pabrėžta baltojoje knygoje dėl atsinaujinančiosios energijos šaltinių (toliau — baltoji knyga), dėl energijos tiekimo patikimumo ir įvairinimo, aplinkos apsaugos ir socialinės bei ekonominės sanglaudos elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių, rėmimas Bendrijoje yra laikomas labai svarbiu. Tai patvirtino Taryba savo 1998 m. birželio 8 d. sprendime dėl atsinaujinančiosios energijos šaltinių ⁽⁵⁾ ir Europos Parlamentas rezoliucijoje dėl baltosios knygos ⁽⁶⁾.
- (3) Didesnis elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių, naudojimas yra svarbi dalis priemonių, būtinų, kad būtų laikomasi Jungtinių Tautų Bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolo komplekso ir kiekvieno politikos krypčių komplekso, kuriuo siekiama laikytis būsimų įsipareigojimų.

- (4) Taryba 1999 m. gegužės 11 d. išvadose ir Europos Parlamentas 1998 m. birželio 17 d. rezoliucijoje dėl elektros iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių ⁽⁷⁾ paragino Komisiją pateikti konkretų pasiūlymą dėl Bendrijos pamatinio teisės akto dėl elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, patekimo į vidaus rinką. Be to, Europos Parlamentas 2000 m. kovo 30 d. rezoliucijoje dėl elektros energijos, pagamintos naudojant atsinaujinančius energijos šaltinius ir vidaus elektros rinkos ⁽⁸⁾ pabrėžė, jog, norint gauti rezultatų ir pasiekti Bendrijos orientacinius rodiklius, svarbu, kad būtų nustatyti privalomi ir reikšmingi nacionaliniai atsinaujinančiosios energijos orientaciniai rodikliai.

- (5) Kad vidutinės trukmės laikotarpiu daugiau elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių, patektų į rinką, turėtų būti reikalaujama, kad visos valstybės narės nusistatytų orientacinius elektros, pagamintos iš atsinaujinančiųjų šaltinių, vartojimo rodiklius.

- (6) Šie nacionaliniai orientaciniai rodikliai turėtų derintis su kiekvienu nacionaliniu įsipareigojimu, esančiu vienu iš Bendrijos priimtų su klimato kaita susijusių įsipareigojimų pagal Kyoto protokolą.

- (7) Komisija turėtų įvertinti, koku mastu valstybės narės pažengė siekdamos savo nacionalinių orientacinių rodiklių ir koku mastu nacionaliniai orientaciniai rodikliai derinasi su bendru orientaciniu 12 % bendro vidaus energijos vartojimo 2010 m. rodikliu, laikant, kad baltojoje knygoje nurodytas orientacinis 12 % rodiklis 2010 m. visai Bendrijai yra pravartus orientyras didinti pastangas ir Bendrijoje ir valstybėse narėse, atsižvelgiant į skirtingas valstybių sąlygas. Prireikus, siekiant reikiamų rodiklių, Komisija turėtų pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymus, kuriuose galėtų būti numatyti privalomi rodikliai.

- (8) Tais atvejais, kai valstybės narės kaip energijos šaltinių naudoja buitines atliekas, jos turi laikytis galiojančių Bendrijos teisės aktų dėl atliekų tvarkymo. Šios direktyvos taikymas neatmeta 1975 m. liepos 15 d. Tarybos direktyvos 75/442/EEB dėl atliekų ⁽⁹⁾ 2a ir 2b prieduose pateiktų apibrėžimų. Atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo skatinimas turėtų derintis su kitais Bendrijos tikslais, ypač susijusiais su atliekų apdorojimo hierarchija. Todėl

⁽¹⁾ OL C 311 E, 2000 10 31, p. 320 ir OL C 154 E, 2001 5 29, p. 89.

⁽²⁾ OL C 367, 2000 12 20, p. 5.

⁽³⁾ OL C 22, 2001 1 24, p. 27.

⁽⁴⁾ 2000 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 223, 2001 8 8, p. 294), 2001 m. kovo 23 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 142, 2001 5 15, p. 5) ir 2001 m. liepos 4 d. Europos Parlamento sprendimas (dar nepaskelbtas Oficialiajame leidinyje), 2001 m. rugsėjo 7 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁵⁾ OL C 198, 1998 6 24, p. 1.

⁽⁶⁾ OL C 210, 1998 7 6, p. 215.

⁽⁷⁾ OL C 210, 1998 7 6, p. 143.

⁽⁸⁾ OL C 378, 2000 12 29, p. 89.

⁽⁹⁾ OL L 194, 1975 7 25, p. 39. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos sprendimu 96/350/EB (OL L 135, 1996 6 6, p. 32).

- nerūšiuotų municipalinių atliekų deginimas pagal būsimą atsinaujinančiosios energijos šaltinių rėmimo sistemą neturėtų būti skatinamas, jei toks skatinimas tą hierarchiją ardytų.
- (9) Šioje direktyvoje vartojamas biomasės apibrėžimas neprieštarauja kitokio apibrėžimo vartojimui nacionaliniuose teisės aktuose kitokiems negu šioje direktyvoje nustatytiems tikslams.
- (10) Ši direktyva nereikalauja, kad valstybės narės pripažintų kilmės garantijos pirkimą iš kitų valstybių narių ar atitinkamą elektros pirkimą, kaip įnašą vykdant nacionalinės kvotos prievolę. Tačiau siekiant palengvinti prekybą elektra, pagaminta iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, ir padidinti skaidrumą vartotojui pasirenkant elektrą, pagamintą iš neatsinaujinančios ar atsinaujinančiosios energijos šaltinių, tokios elektros kilmės garantija yra reikalinga. Pačios kilmės garantijos schemos nesuteikia teisės naudotis įvairiose valstybėse narėse nustatytais nacionaliniais rėmimo mechanizmais. Svarbu, kad tokios kilmės garantijos būtų taikomos visoms elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, formoms.
- (11) Svarbu aiškiai skirti kilmės garantijas nuo mainomųjų žaliųjų sertifikatų.
- (12) Valstybės paramos atsinaujinančiosios energijos šaltiniams būtinumas pripažįstamas Bendrijos gairėse dėl valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ⁽¹⁾, kuriose be kitų galimybių atkreipiamas dėmesys į būtinybę internalizuoti (perimti) elektros gamybos išorės sąnaudas. Tačiau Sutarties, ypač 87 ir 88 straipsnių taisyklės ir toliau bus taikomos tokiai valstybės paramai.
- (13) Atsinaujinančiosios energijos šaltinių rinkai reikia sukurti teisinę bazę.
- (14) Valstybės narės taiko įvairius atsinaujinančiosios energijos šaltinių rėmimo mechanizmus nacionaliniu lygmeniu, įskaitant žaliuosius sertifikatus, investicinę pagalbą, atleidimą nuo mokesčių ar jų sumažinimą, mokesčių grąžinimo ir tiesioginio kainų rėmimo schemas. Siekiant šios direktyvos tikslų svarbu garantuoti šių mechanizmų tinkamą veikimą, kol bus parengta Bendrijos sistema, kad būtų palaikomas investuotojų pasitikėjimas.
- (15) Dar per anksti spręsti dėl Bendrijos masto paramos schemų sistemos žvelgiant į ribotą nacionalinių schemų taikymo patirtį ir dabartinę palyginti nedidelę elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, kainos rėmimo dalį Bendrijoje.
- (16) Tačiau po pakankamo pereinamojo laikotarpio rėmimo schemas reikia derinti su vidaus elektros rinkos plėtra. Dėl to reikia, kad Komisija stebėtų situaciją ir pateiktų pranešimą apie įgytą patirtį taikant nacionalines schemas. Prireikus Komisija, atsižvelgdama į šio pranešimo išvadas, turėtų pateikti pasiūlymą dėl Bendrijos elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, rėmimo schemų sistemos. Tas pasiūlymas turėtų padėti siekti nacionalinių orientacinių rodiklių, laikytis vidaus elektros rinkos principų ir atsižvelgti į skirtingus atsinaujinančiosios energijos šaltinius bei skirtingas technologijas ir geografinius skirtumus. Jis taip pat turėtų skatinti efektyviai naudoti atsinaujinančiosios energijos šaltinius bei būti paprastas ir kartu kiek galima efektyvesnis ypač sąnaudų požiūriu, numatyti pakankamus, bent septynerių metų, pereinamuosius laikotarpius, palaikyti investuotojų pasitikėjimą ir vengti per didelių sąnaudų. Ši sistema leistų iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių pagamintai elektrai konkuruoti su elektra, pagaminta iš neatsinaujinančiosios energijos šaltinių, riboti vartotojo išlaidas, o vidutinės trukmės laikotarpiu mažinti valstybės paramos būtinumą.
- (17) Padidintas elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, skverbimasis į rinką bus pranašesnis gaminant didelį kiekį, ir kartu sumažins sąnaudas.
- (18) Svarbu panaudoti rinkos jėgų galią bei vidaus rinką ir padaryti elektrą, pagamintą iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, konkurencingą ir patrauklią Europos piliečiams.
- (19) Atsinaujinančiosios energijos šaltinių rinkai sudarant palankias sąlygas, reikia atsižvelgti į palankų poveikį regionų ir vietos plėtros galimybėms, eksporto perspektyvoms, socialinei sanglaudai ir užimtumui, ypač turint omeny mažąsias ir vidutines įmones, taip pat nepriklausomus elektros gamintojus.
- (20) Turėtų būti atsižvelgta į konkrečią atsinaujinančiosios energijos šaltinių sektoriaus struktūrą, ypač peržiūrint administracinę tvarką elektrinių, gaminančių energiją iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, statybos leidimams gauti.
- (21) Tam tikromis aplinkybėmis neįmanoma užtikrinti elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, perdavimo ir skirstymo nepakenkiant tinklo patikimumui ir saugumui, todėl garantijas šiame kontekste gali sudaryti ir finansinė kompensacija.
- (22) Naujų elektros iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių gamintojų sąnaudos turėtų būti realios, skaidrios bei nediskriminacinės ir turėtų būti deramai atsižvelgta į naują, kurią tinklui duoda į jį įtraukti gamintojai.

⁽¹⁾ OL C 37, 2001 2 3, p. 3.

- (23) Kadangi bendrų siūlomos veiklos tikslų valstybės narės negali pakankamai pasiekti, o dėl veiklos masto arba veiksmingumo jie gali būti geriau pasiekti Bendrijos lygmeniu, Bendrija gali imtis priemonių pagal Sutarties 5 straipsnyje nustatytą subsidiarumo principą. Tačiau išsamus įgyvendinimas turėtų būti paliekamas valstybės narėms, leidžiant kiekvienai valstybei narei pasirinkti tvarką, kuri geriausiai atitinka jos konkrečią situaciją. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva nustatoma daugiau negu reikia tiems tikslams įvykdyti,

3 straipsnis

Nacionaliniai orientaciniai rodikliai

1. Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių skatinti didesnę elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, vartojimą laikydamosi šio straipsnio 2 dalyje nurodytų nacionalinių orientacinių rodiklių. Šios priemonės turi būti proporcingos siekiamam tikslui.

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Tikslas

Šios direktyvos tikslas — remti atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą gaminant elektros energiją vidaus rinkoje ir padėti pamatus jo būsimai Bendrijos sistemai.

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šioje direktyvoje taikomi šie sąvokų apibrėžimai:

- a) „atsinaujinantys energijos šaltiniai“ — tai atsinaujantys ne iškastinės (vėjo, saulės, geoterminės, bangų, potvynio, vandens, biologinės masės, sąvartyno dujų, nuotekų valyklų dujų ir biologinių dujų) energijos šaltiniai;
- b) „biologinė masė“ — biologiškai skaidi produktų, atliekų ir žemės ūkio (įskaitant augalines ir gyvulines medžiagas), miškininkystės ir su ja susijusių pramonės šakų atliekų dalis, taip pat biologiškai skaidi pramonės ir municipalinių atliekų dalis;
- c) „elektra, pagaminta iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių“ — elektros energija, pagaminta jėgainių, naudojančių tik atsinaujinančiosios energijos šaltinius, taip pat dalis energijos, pagamintos iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių mišrioje jėgainėse, taip pat naudojančiose įprastinius energijos šaltinius ir įskaitant atsinaujinančiąją elektros energiją, naudojamą akumuliacinėms sistemoms pripildyti, ir neįtraukiant akumuliacinių sistemų pagamintos elektros energijos;
- d) „elektros energijos vartojimas“ — nacionalinė elektros energijos produkcija, įskaitant savarankišką produkciją, plius importas ir minus eksportas (bendras elektros energijos vartojimas valstybėje).

Be to, taikomi 1996 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 96/92/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ⁽¹⁾ pateikti sąvokų apibrėžimai.

(1) OL L 27, 1997 I 30, p. 20.

2. Ne vėliau kaip iki 2002 m. spalio 27 d. ir vėliau kas penkeri metai valstybės narės patvirtina ir paskelbia pranešimą, nustatantį nacionalinius orientacinius būsimo elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, vartojimo rodiklius, išreikštus elektros vartojimo procentiniu dydžiu ateinantiems 10 metų. Šis pranešimas taip pat nubrėžia priemones, kurių jau imtasi ar planuojama imtis nacionaliniu lygmeniu, kad būtų pasiekti šie nacionaliniai orientaciniai rodikliai. Nustatydamos šiuos orientacinius rodiklius laikotarpiui iki 2010 m., valstybės narės:

- atsižvelgia į pamatines vertes priede,
- užtikrina, kad orientaciniai rodikliai derintųsi su visais nacionaliniais išpareigojimais, prisiimtais Bendrijos prisiimtų klimato kaitos išpareigojimų, laikantis Jungtinių Tautų Bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolo, kontekste.

3. Valstybės narės pirmą kartą ne vėliau kaip iki 2003 m. spalio 27 d. ir vėliau kas dveji metai skelbia pranešimą, kuriame analizuojama sėkmė siekiant nacionalinių orientacinių rodiklių, ypač atsižvelgiant į klimato veiksnius, galinčius paveikti tų rodiklių siekimą, ir kuriame nurodoma, koku mastu tos priemonės atitinka nacionalinius klimato kaitos išpareigojimus.

4. Remdamasi šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytais pranešimais, Komisija įvertina, koku mastu:

- valstybės narės pažengė siekdamas savo nacionalinių orientacinių rodiklių,
- nacionaliniai orientaciniai rodikliai atitinka bendrą orientacinį 12 % bendro nacionalinio energijos vartojimo rodiklį iki 2010 m., o ypač 22,1 % orientacinę elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, dalį bendrame Bendrijos elektros vartojimo balanse iki 2010 m.

Komisija savo išvadas pranešime skelbia pirmą kartą ne vėliau kaip iki 2004 m. spalio 27 d. ir vėliau kas dveji metai. Su šiuo pranešimu prirėkus pateikiami pasiūlymai Europos Parlamentui ir Tarybai.

Jei pirmesnėje pastraipoje minėtame pranešime daroma išvada, kad nacionaliniai orientaciniai rodikliai dėl priežasčių, kurios yra nepateisinamos ir (arba) nesusijusios su naujais moksliniais įrodymais, gali nesiderinti su bendru orientaciniu rodikliu, tie pasiūlymai pateikiami dėl nacionalinių orientacinių rodiklių, įskaitant galimus privalomus rodiklius, atitinkama forma.

4 straipsnis

Rėmimo schemos

1. Nepažeisdama Sutarties 87 ir 88 straipsnių, Komisija įvertina, kaip taikomi valstybėse narėse naudojami mechanizmai, pagal kuriuos elektros gamintojas, remdamasis valdžios institucijų išleistais teisės aktais, gauna tiesioginę ar netiesioginę paramą, ir kurie galėtų turėti poveikio varžant verslą, remiantis tuo, kad jie padeda siekti Sutarties 6 ir 174 straipsniuose nustatytų tikslų.

2. Komisija ne vėliau kaip iki 2005 m. spalio 27 d. pateikia dokumentais pagrįstą pranešimą apie patirtį, įgytą taikant ir derinant šio straipsnio 1 dalyje nurodytus įvairius mechanizmus. Pranešime įvertinama šio straipsnio 1 dalyje minėtų paramos sistemų sėkmė, įskaitant ekonominę efektyvumą, skatinant elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, vartojimą laikantis 3 straipsnio 2 dalyje nurodytų nacionalinių orientacinių rodiklių. Prireikus kartu su pranešimu pateikiamas pasiūlymas dėl Bendrijos paramos schemų elektrai, pagamintai iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, sistemos.

Kiekvienas pasiūlymas dėl kokios nors sistemos turėtų:

- a) padėti pasiekti nacionalinius orientacinius rodiklius;
- b) atitikti vidaus elektros rinkos principus;
- c) atsižvelgti į įvairių atsinaujinančiosios energijos šaltinių ypatybes bei įvairias technologijas ir geografinius skirtumus;
- d) skatinti atsinaujinančiosios energijos šaltinių naudojimą efektyviu būdu bei būti paprastas ir tuo pat metu kuo efektyvesnis, ypač sąnaudų požiūriu;
- e) numatyti pakankamus bent septynerių metų pereinamuosius laikotarpius nacionalinėms rėmimo sistemoms ir palaikyti investuotojų pasitikėjimą.

5 straipsnis

Elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos šaltinių, kilmės garantija

1. Valstybės narės ne vėliau kaip iki 2003 m. spalio 27 d. užtikrina, kad elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, kilmė iš esmės galėtų būti garantuojama, kaip apibūdinta šioje direktyvoje, pagal objektyvius, skaidrius ir nediskriminacinius kriterijus, nustatytus kiekvienoje valstybėje narėje. Jos užtikrina, kad tokio pobūdžio kilmės garantija būtų išduodama atsiliepiant į prašymą.

2. Valstybės narės gali paskirti vieną ar daugiau kompetentingų, nuo gamybos ar skirstymo veiklos nepriklausomų institucijų tokių kilmės garantijų išdavimui prižiūrėti.

3. Kilmės garantija:

- nurodo energijos šaltinį, iš kurio pagaminta elektra, gamybos datas ir vieta, o dėl hidroenergijos įrenginių — jų pajėgumą,

- padeda elektros energijos iš atsinaujinančių energijos šaltinių gamintojams parodyti, kad jų parduodama elektros energija yra pagaminta iš atsinaujinančių energijos šaltinių pagal šią direktyvą.

4. Tokios kilmės garantijos, išduotos pagal šio straipsnio 2 dalį, turėtų būti valstybių narių savitarpiškai pripažįstamos išimtinai kaip šio straipsnio 3 dalyje nurodytų dalykų įrodymas. Kiekvienas atsisakymas pripažinti kilmės garantiją kaip įrodymą, ypač dėl sukčiavimo prevencijos motyvų, turi būti pagrįstas objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais. Atsisakius pripažinti kilmės garantiją, Komisija gali priversti atsisakiusią šalį ją pripažinti, ypač atsižvelgdama į objektyvius, skaidrius ir nediskriminacinius kriterijus, kuriais toks pripažinimas grindžiamas.

5. Valstybės narės ar kompetentingos institucijos nustato atitinkamus mechanizmus, užtikrinančius, kad kilmės garantijos būtų tikslios ir patikimos, o 3 straipsnio 3 dalyje minėtame pranešime jos apibūdina priemones, kurių buvo imtasi garantijų sistemos patikimumui užtikrinti.

6. Pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis, Komisija 8 straipsnyje nurodytame pranešime aptaria formą ir būdus, kurių valstybės narės galėtų laikytis, kad būtų garantuojama elektros, pagamintos iš atsinaujinančių energijos šaltinių, kilmė. Prireikus Komisija pasiūlo Europos Parlamentui ir Tarybai priimti šiuo klausimu išsamias taisykles.

6 straipsnis

Administravimo tvarka

1. Valstybės narės ar valstybių narių paskirtos kompetentingos institucijos įvertina esamus teisės aktus ir reguliavimo sistemą, susijusius su Direktyvos 96/92/EB 4 straipsnyje nustatyta leidimų tvarka ar kitokia tvarka, kuri yra taikoma elektros, gaminamos iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, gamybos įmonėms, siekdamas:

- sumažinti reguliavimo ir kitokias kliūtis, kad būtų didinama elektros iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių gamyba,
- supaprastinti bei paspartinti procedūras atitinkamu administravimo lygmeniu ir
- užtikrinti, kad teisės normos būtų realios, skaidrios ir nediskriminacinės bei paisančios įvairių atsinaujinančiosios energijos šaltinių technologijų ypatumų.

2. Valstybės narės ne vėliau kaip iki 2003 m. spalio 27 d. skelbia pranešimą apie šio straipsnio 1 dalyje minėtą įvertinimą, atitinkamai atvejais nurodydamos, kokių veiksmų buvo imtasi. Šio pranešimo tikslas — pateikti, jei to reikia pagal nacionalinius teisės aktus, apibūdinimą pakopos, kuri pasiekta konkrečiai tokiose srityse kaip:

- įvairių administravimo institucijų suderinimas dėl paraiškų leidimams gauti terminų, priėmimo ir nagrinėjimo,

- galimų nurodymų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų rūšių veiklai rengimas ir paspartintos planavimo tvarkos elektros iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių gamintojams įgyvendinimo tyrimas,
- institucijų skyrimas būti tarpininkėmis sprendžiant institucijų, atsakingų už leidimų išdavimą, ir paraiškų gauti leidimus pateikėjų ginčus.

3. Komisija, remdamasi šio straipsnio 2 dalyje nurodytais valstybių narių pranešimais, 8 straipsnyje minėtame pranešime įvertina geriausias praktinės veiklos būdus siekiant šio straipsnio 1 dalyje nurodytų tikslų.

7 straipsnis

Tinklo sistemos klausimai

1. Nemenkindamos tinklo patikimumo ir saugumo palaikymo, valstybės narės imasi būtinų priemonių siekdamas užtikrinti, kad perdavimo sistemos operatoriai ir skirstymo sistemos operatoriai jų teritorijoje garantuotų elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos šaltinių, perdavimą ir skirstymą. Jos taip pat gali nustatyti pirmenybę elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių, gamintojams naudotis elektros tinklų sistema. Tvarkydamas reikalus, susijusius su gamybos įrenginiais, perdavimo sistemos operatoriai, kiek leidžia nacionalinė elektros energijos sistema, pirmenybę teikia gamybos įrenginiams, naudojančioms atsinaujinančiosios energijos šaltinius.

2. Valstybės narės sukuria teisinę bazę arba reikalauja, kad perdavimo sistemos operatoriai ir skirstymo sistemos operatoriai sudarytų ir paskelbtų standartines taisykles, reglamentuojančias sąnaudų padengimą atliekant techninius pertvarkymus, pavyzdžiui, jungimą į tinklą ir tinklo įtampos paaukštinimą, kurie yra reikalingi, kad nauji gamintojai, tiekiantys elektrą, pagamintą iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, galėtų būti įjungti į bendrą tinklą.

Šios taisyklės yra grindžiamos objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, atsižvelgiantiais į visas sąnaudas ir naudą, susijusias su šių gamintojų įjungimu į tinklą. Šiose taisyklėse gali būti nustatyti įvairūs jungimo tipai.

3. Prireikus valstybės narės gali reikalauti, kad perdavimo sistemos operatoriai ir skirstymo sistemos operatoriai padengtų visas šio straipsnio 2 dalyje minėtas sąnaudas arba jų dalį.

4. Iš perdavimo sistemos operatorių ir skirstymo sistemos operatorių turi būti reikalaujama, kad kiekvienam naujam gamintojui, norinčiam savo elektros energijos gamybos įrenginius prijungti prie tinklų, jie pateiktų išsamią su įjungimu susijusių sąnaudų sąmatą. Valstybės narės gali leisti elektros iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių gamintojams, norintiems savo įrenginius prijungti prie tinklų, skelbti konkursus jungimo darbams atlikti.

5. Valstybės narės sukuria teisinę bazę arba reikalauja, kad perdavimo sistemos operatoriai ir skirstymo sistemos operatoriai sudarytų ir paskelbtų standartines taisykles, nustatančias, kaip sistemos įrenginių, pvz., jungimo į tinklą ir tinklo įtampą aukštinamųjų pastočių, sąnaudas turi pasidalyti visi iš jų naudos gaunantys gamintojai.

Tas dalijimasis vykdomas taikant mechanizmą, grindžiamą objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, atsižvelgiantiais į naudą, kurią iš pradžių ir vėliau iš jungimo gauna įsijungę gamintojai, taip pat perdavimo sistemos operatoriai ir skirstymo sistemos operatoriai.

6. Valstybės narės užtikrina, kad elektros iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, ypač elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių periferijos regionuose, pvz., salų ir menkai apgyvendintuose regionuose, nediskriminuotų perdavimo ir skirstymo mokesčiai.

Prireikus valstybės narės sukuria teisinę bazę arba reikalauja iš perdavimo sistemos operatorių ir skirstymo sistemos operatorių užtikrinti, kad už atsinaujinančiosios energijos šaltinius naudojančių elektrinių pagamintos elektros energijos perdavimą ir skirstymą imami mokesčiai pasiteisintų elektrinei įsijungus į tinklą. Toks sąnaudų efektyvumas galėtų rasti dėl tiesioginio žemos įtampos tinklo naudojimo.

7. Valstybės narės 6 straipsnio 2 dalyje minėtame pranešime taip pat aptaria priemones, kurių reikia imtis siekiant palengvinti elektros iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių prieitį prie tinklų sistemos. Tame pranešime, *inter alia*, nagrinėjamas galimumas įvesti abipusį matavimą.

8 straipsnis

Apibendrinantis pranešimas

Remdamasi valstybių narių pranešimais pagal 3 straipsnio 3 dalį ir 6 straipsnio 2 dalį, Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai ne vėliau kaip iki 2005 m. gruodžio 31 d., o vėliau kas penkeri metai pateikia apibendrinantį pranešimą apie šios direktyvos įgyvendinimą.

Šiame pranešime:

- aptariama pažanga apie elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, išorės sąnaudas ir elektros gamybai teikiamos valstybės paramos poveikis,
- atsižvelgiama į valstybių narių galimybę pasiekti 3 straipsnio 2 dalyje nustatytus nacionalinius orientacinius rodiklius, 3 straipsnio 4 dalyje nurodytą bendrą orientacinį rodiklį ir esamą įvairių energijos šaltinių diskriminaciją.

Prireikus Komisija kartu su pranešimu Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia papildomus pasiūlymus.

9 straipsnis

Perkėlimas

Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip iki 2003 m. spalio 27 d., įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Valstybės narės, priimdamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

10 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja jos paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje* dieną.

11 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 2001 m. rugsėjo 27 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkė

N. FONTAINE

Tarybos vardu

Pirmininkas

C. PICQUÉ

PRIEDAS

Valstybių narių nacionalinių orientacinių rodiklių, žyminčių elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, įnašą į bendrą elektros vartojimą iki 2010 m., pamatinės vertės (*)

Šiame priede pateikiamos pamatinės vertės 3 straipsnio 2 dalyje minėtiems nacionaliniams orientaciniams elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių („RES-E“), rodikliams nustatyti:

	RES-E TWh 1997 (**)	RES-E % 1997 (***)	RES-E % 2010 (***)
Belgija	0,86	1,1	6,0
Danija	3,21	8,7	29,0
Vokietija	24,91	4,5	12,5
Graikija	3,94	8,6	20,1
Ispanija	37,15	19,9	29,4
Prancūzija	66,00	15,0	21,0
Airija	0,84	3,6	13,2
Italija	46,46	16,0	25,0 (1)
Liuksemburgas	0,14	2,1	5,7 (2)
Nyderlandai	3,45	3,5	9,0
Austrija	39,05	70,0	78,1 (3)
Portugalija	14,30	38,5	39,0 (4)
Suomija	19,03	24,7	31,5 (5)
Švedija	72,03	49,1	60,0 (6)
Jungtinė Karalystė	7,04	1,7	10,0
Bendrija	338,41	13,9 %	22 % (****)

(*) Atsižvelgdamos į šiame priede pateiktas pamatines vertes, valstybės narės daro reikiamą prielaidą, kad valstybės pagalbos aplinkos apsaugai rekomendacijos leidžia veikti nacionalinėms rėmimo schemoms elektrai, pagamintai iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių, remti.

(**) Duomenys rodo RES-E gamybą valstybėse narėse 1997 m.

(***) RES-E procentiniai įnašai 1997 m. ir 2010 m. yra grindžiami RES-E gamybos dydžiu valstybėse narėse, padalintu iš bendro elektros vartojimo dydžio jose. Atsižvelgiant į RES-E vidaus prekybą (su pripažintais registruotais kilmės sertifikatais), šie procentiniai dydžiai turės įtakos valstybių narių skaičiams, bet ne bendram Bendrijos skaičiui.

(****) Suapvalintas skaičius, gautas iš pirmiau pateiktų pamatinių verčių.

(1) *Italija* pažymi, jog 22 % būtų realus skaičius darant prielaidą, kad 2010 m. bendra elektros gamyba šalyje bus 340 TWh. Atsižvelgdama į šiame priede nustatytas pamatines vertes, Italija padarė prielaidą, kad bendra elektros gamyba iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių šalyje išaugs iki 76 TWh 2010 m. Į šį skaičių įeina ir biologiškai neskaizios municipalinių ir pramonės atliekų, naudojamų laikantis Bendrijos teisės aktų dėl atliekų tvarkymo, dalies įnašas.

Šiuo atžvilgiu gebėjimas pasiekti šiame priede nurodytą orientacinį rodiklį priklauso, *inter alia*, nuo faktinio elektros energijos paklausos lygio šalyje 2010 m.

(2) Atsižvelgdamas į šiame priede nustatytas pamatines vertes, *Liuksemburgas* mano, kad 2010 metams nustatytas rodiklis gali būti pasiektas tik tuo atveju, jei:

- bendras elektros vartojimas 2010 m. neviršys 1997 m. lygio,
- naudojant vėjo energiją gaminama elektra galės būti padauginta iš daugiklio 15,

- naudojant biologines dujas gaminama elektra galės būti padauginta iš daugiklio 208,
 - bus galima įskaičiuoti visą elektrą, pagamintą vienintelės atliekų deginimo įmonės Liuksemburge, kuri 1997 m. sudarė pusę elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių,
 - fotovoltiniu būdu pagaminta elektra galės būti padidinta iki 80 GWh ir jei pirmiau minėti dalykai galės būti pasiekiami techniniu atžvilgiu per numatytą laikotarpį. Neturint gamtinių išteklių, papildomai padidinti hidroelektrinėse gaminamą elektrą nėra galimybių.
- (3) *Austrija* pažymi, jog 78,1 % būtų realus skaičius darant prielaidą, kad 2010 m. bendras elektros vartojimas šalyje bus 56,1 TWh. Kadangi elektros iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių gamyba labai priklauso nuo hidroenergijos ir dėl to nuo metinio kritulių kiekio, 1997 m. ir 2010 m. skaičiai turėtų būti apskaičiuojami pagal ilgalaikį, hidrologinėmis ir klimato sąlygomis grindžiamą, modelį.
- (4) *Portugalija*, atsižvelgdama į šiame priede pateiktas pamatines vertes, pažymi, kad numatant pasiekti 1997 m. elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, dalį kaip 2010 m. orientacinį rodiklį buvo daroma prielaida, kad:
- bus galima toliau pagal nacionalinį elektros planą kuriant naują didesnę negu 10 MW hidroenergetinę galią,
 - kita atsinaujinanti galia, galima tik teikiant finansinę valstybės pagalbą, kasmet didės aštuoniais kartais sparčiau negu pastaruoju metu.
- Šios prielaidos reiškia, kad nauja galia gaminti elektrą iš atsinaujinančiųjų šaltinių, išskyrus didelę hidroenergetinę, didės dvigubai greičiau negu bendras elektros vartojimas šalyje.
- (5) *Suomijos* atsinaujinančiosios energijos šaltiniams skirtame veiksmų plane jau yra pateikti atsinaujinančiosios energijos šaltinių apimtį rodikliai 2010 m. Šie rodikliai buvo nustatyti remiantis plačiais parengiamaisiais tyrimais. 1999 m. veiksmų planą patvirtino Vyriausybė. Pagal Suomijos veiksmų planą elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios energijos šaltinių, dalis 2010 m. sudarytų 31 %. Tai labai didelis orientacinis rodiklis, ir jam realizuoti Suomijoje reikėtų imtis didelių skatinimo priemonių.
- (6) Atsižvelgdama į šiame priede nustatytas pamatines vertes, *Švedija* pažymi, kad galimybė pasiekti rodiklį labai priklauso nuo klimato veiksnių, turinčių didelį poveikį hidroenergijos gamybai, ypač kritulių kiekiui, lietingų laikotarpių per metus ir vandens pritekėjimo įvairavimui. Elektros iš hidroenergijos gamyba gali labai įvairuoti. Per nepaprastai sausringus metus gamyba gali siekti iki 51 TWh, o lietingais metais galėtų pakilti iki 78 KWh. Taigi 1997 m. skaičius turėtų būti apskaičiuojamas pagal ilgalaikį, moksliniais faktais apie hidrologines ir klimato sąlygas grindžiamą, modelį. Šalyse, kuriose didelė elektros dalis gaminama iš hidroenergijos, tai visuotinai taikomas būdas remtis nuo 30 iki 60 metų trukmės vandens pritekėjimo statistiniais duomenimis. Taigi pagal Švedijoje taikomą metodologiją ir remiantis 1950–1999 m. sąlygomis, su pataisomis dėl bendros hidroelektrinių galios ir vandens pritekėjimo per tuos metus skirtumų, vidutinis hidroelektrinių gaminamos elektros kiekis siekia 64 TWh, kuris atitinka 1997 m. 46 % skaičių, ir šiame kontekste Švedija mano, kad 52 % galėtų būti realusis skaičius 2010 m. Be to, Švedijos galėjimas pasiekti orientacinį rodiklį yra ribotas dėl to, kad likusios nenaudojamos upės yra saugomos įstatymo. Švedijos galėjimas pasiekti orientacinį rodiklį dar labiau priklauso nuo:
- mišrios šilumos ir elektros energijos gamybos plėtojimo atsižvelgiant į gyventojų tankumą, šilumos paklausos ir technologijų raidos, ypač sruities nuotekas paverčiant dujomis,
 - leidimo statyti vėjo energiją naudojančias elektrines pagal nacionalinius įstatymus, visuomenės pritarimo, technologijų vystymo ir tinklų plėtojimo.